

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગ્રોસન્સ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને અન્ય.

વિરુદ્ધ

ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય તથા અન્ય

સપ્ટેમ્બર ૫, ૨૦૦૧

[માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વી. એન. ખારે અને બી. એન. અગ્રવાલ]

વહીવટી કાયદા – મંજૂર કરાયેલ કોન્ટ્રાક્ટર-દવાઓની પુરવઠામાં અનિયમિતતાનો – કારણ દર્શાવો નોટિસ જારી કરવામાં આવી-બ્લેકલિસ્ટ કરવાનો આદેશ-માન્યતા – ઠરાવ માન્ય છે, કારણ કે પૂરતી તક આપવામાં આવી છે-ઓડી અલ્ટરમ પાર્ટેમના સિદ્ધાંતોનું કોઈ ઉલ્લંઘન નથી.

અપીલકર્તા પ્રતિવાદી, ચુ. પી. રાજ્યને દવાઓના પુરવઠામાં કેટલીક અનિયમિતતાઓની નોંધ લેવા પર દવાઓના પુરવઠા માટે માન્ય ઠેકેદાર હતા.તકેદારી તપાસની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી અને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમની જોગવાઈ

હેઠળ અપીલકર્તા સામે ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી. 120,એલ. પી. સી. અપીલકર્તાને કારણ બતાવો નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી.

ત્યારબાદ, પ્રતિવાદીએ બાકી મામલાના અંતિમ નિકાલ સુધી અને અપીલકર્તા સામે શરૂ કરવામાં આવેલી કાર્યવાહીની તપાસમાં અંતિમ નિર્ણય સુધી અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરવાનો આદેશ આપ્યો હતો.અપીલકર્તાએ રિટ પિટિશન દ્વારા પ્રતિવાદીના આદેશને પડકાર્યો હતો, જેને હાઈકોર્ટ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો.અપીલકર્તાએ આ અદાલત સમક્ષ એસ. એલ. પી. દાખલ કરી.અદાલતે પ્રતિવાદીને અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરાયેલા સ્પષ્ટીકરણને ધ્યાનમાં રાખીને, વિવાદિત આદેશને અકબંધ રાખીને આ બાબત પર પુનર્વિચાર કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.પ્રતિવાદીએ આ બાબત પર પુનર્વિચાર કર્યો અને તેના અગાઉના આદેશને સમર્થન આપ્યું.

અપીલકર્તાએ ફરીથી હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરીને આદેશને પડકાર્યો હતો, જે આ આધાર પર ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો કે પ્રતિવાદી દ્વારા વિવાદિત આદેશ પસાર કરતા પહેલા વિગતવાર કારણો નોંધવામાં આવ્યા હતા. આથી આ અપીલ કરવામાં આવી છે.

અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે પ્રતિવાદીએ તમામ સામગ્રી પૂરી પાડવી જોઈએ જેના આધારે કારણદર્શક નોટિસ G માં સમાવિષ્ટ આરોપો આધારિત હતા.

અરજી નામંજૂર કરતાં કોર્ટે

ઠરાવ અપીલકર્તાનો ચુ. પી. ની પ્રતિવાદી-રાજ્ય સરકાર સાથે માત્ર કરાર સંબંધ છે અને અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરવાનો આદેશ પસાર કરતા પહેલા પ્રતિવાદીને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવી ફરજિયાત બનાવવા માટે આ સંબંધ કોઈ પણ કાયદાકીય નિયમો દ્વારા સંચાલિત નથી. જો કે, અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરવાના આદેશના નાગરિક પરિણામો હોવાથી, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોમાંથી એકનું પાલન કરવાની જરૂર છે. જો કે, જે સામગ્રીના આધારે અપીલકર્તા સામેના આરોપો આધારિત હતા તેની પુર્તતા તે કહેવાતા સિદ્ધાંતની જરૂરિયાત ન હતી. કારણ બતાવવાની તક પૂરતી હતી. તેથી પ્રતિવાદી દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતને અનુરૂપ હતી. [569-ઈ,એફ)

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન: 1993 ની સિવિલ અપીલ નંબર 708.

1991 ના ડબલ્યુ. પી. નંબર 2746 (એમ/બી) માં અલ્લાબાદ હાઈકોર્ટના 24.8.91 ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ વતી રવિ પી. મેહરોત્રા, એમ. પી. એસ. તોમર, સુશ્રી દીપ્તિ આર. મેહરોત્રા અને સુશ્રી સંધ્યા ગોસ્વામી.

પ્રતિવાદીઓ માટે આર. બી. મેહરોત્રા અને એ. કે. શ્રીવાસ્તવ.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વી. એન. ખારે અપીલકર્તા એક નાના પાયાનો ઉદ્યોગ છે જે દવાઓના ઉત્પાદન અને વેચાણમાં રોકાયેલો છે અને તે ઉદ્યોગ નિયામક (સ્ટોર ખરીદી વિભાગ), કાનપુર, યુ. પી. માં નોંધાયેલો હતો. ઉપરોક્ત નોંધણીના પરિણામે, અપીલકર્તા સરકારી વિભાગોને દવાઓના પુરવઠા માટે માન્ય ઠેકેદાર હતો. અપીલકર્તા, તેના અનુસરણમાં, યુ. પી. સરકારને ડ્રગ્સનો પુરવઠો પૂરો પાડતો હતો. એવું લાગે છે કે દવાઓની ખરીદીમાં કેટલીક અનિયમિતતાઓ સરકારના ધ્યાનમાં આવી હતી અને તેથી, તકેદારી 111 તપાસની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી, જેના પરિણામે અપીલકર્તાનો રેકૉર્ડ અને ઉત્પાદન જપ્ત કરવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં, કલમ 120 સાથે વાંચેલા ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ અપીલકર્તા સામે ફોજદારી કાર્યવાહી પણ શરૂ કરવામાં આવી હતી! આવા સંજોગોમાં, રાજ્ય સરકારે અપીલકર્તાને સરકાર સાથેના વ્યવહારમાં તેને બ્લેકલિસ્ટ કેમ ન કરવો જોઈએ તેનું કારણ દર્શાવવા માટે નોટિસ ફટકારી હતી. એવું લાગે છે કે અપીલકર્તાએ કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ મોકલ્યો હતો. અપીલકર્તા દ્વારા જવાબ આપવાનો સમયગાળો પૂરો થયા પછી રાજ્ય સરકારે અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરવાનો આદેશ પસાર કર્યો હતો. આદેશમાં સંકેત આપવામાં આવ્યો છે કે બ્લેકલિસ્ટિંગનો સમયગાળો કોર્ટમાં પેન્ડિંગ કેસના નિકાલ સુધી તેમજ વિવિધ ખાતાઓ પર પેઢી સામે શરૂ કરવામાં આવેલી કાર્યવાહીની તપાસમાં અંતિમ નિર્ણય ન આવે ત્યાં સુધી રહેશે. અપીલકર્તાએ ભારતના બંધારણની કલમ 226 હેઠળ રિટ પિટિશન દ્વારા ઉપરોક્ત આદેશને પડકાર્યો હતો. આ રિટ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવી હતી. નારાજ, અપીલકર્તાએ આ અદાલતમાં વિશેષ રજા અરજી દ્વારા ઉપરોક્ત આદેશ અને ચુકાદાને પડકાર્યો હતો. આ વિશેષ રજા અરજીનો નંબર I 0087/91 હતો. જ્યારે આ બાબત આ અદાલતની બેન્ચ સમક્ષ સુનાવણી માટે આવી ત્યારે આ અદાલતનો મત હતો કે રાજ્ય સરકારે વિવાદિત આદેશને વ્યવહારમાં રાખીને અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરાયેલા

સ્પષ્ટીકરણ સાથે આ બાબત પર પુનર્વિચાર કરવો જરૂરી છે. ઉપરોક્ત નિર્દેશ સાથે, વિશેષ રજા અરજીનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો.

આ અદાલતના નિર્દેશને અનુસરીને, રાજ્ય સરકારે આ બાબત પર પુનર્વિચાર કર્યો અને અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરવાના અગાઉના આદેશને સમર્થન આપ્યું. અપીલકર્તાએ ફરીથી હાઇકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દ્વારા ઉપરોક્ત આદેશને પડકાર્યો હતો. ઉચ્ચ અદાલતે રેકૉર્ડની તપાસ કરી અને જાણવા મળ્યું કે વિસ્તૃત કારણો નોંધવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ બ્લેકલિસ્ટ કરવાનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. આ મામલાને ધ્યાનમાં રાખીને રિટ પિટિશન રદ કરવામાં આવી હતી. તે ઉપરોક્ત ચુકાદાની વિરુદ્ધ છે, અપીલકર્તાઓએ આ અપીલને પસંદ કરી છે.

અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે વિનંતી કરી હતી કે અપીલકર્તા વિરુદ્ધ પસાર કરાયેલા આદેશની પ્રકૃતિ અને ગંભીરતાને જોતા, પ્રતિવાદીએ તે તમામ સામગ્રી પૂરી પાડવી જોઈએ જેના આધારે કારણદર્શક નોટિસમાં સમાવિષ્ટ આરોપો કારણદર્શક નોટિસ સાથે આધારિત હતા અને સામગ્રીના પુરવઠાની ગેરહાજરીમાં, આક્ષેપિત આદેશ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોની વિરુદ્ધ છે. અમને આ દલીલમાં કોઈ યોગ્યતા દેખાતી નથી. એ સાચું છે કે, અપીલકર્તા રાજ્ય સરકાર સાથે માત્ર કરાર આધારિત સંબંધ ધરાવે છે અને આ સંબંધ કોઈ પણ વૈધાનિક નિયમો દ્વારા સંચાલિત નથી. એવો કોઈ વૈધાનિક નિયમ નથી કે જેમાં જરૂરી હોય કે માન્ય ઠેકેદારને કારણ દર્શાવવાની તક આપ્યા વિના બ્લેકલિસ્ટ ન કરી શકાય. એ વાત સાચી છે કે માન્ય ઠેકેદારને બ્લેકલિસ્ટ કરવાનો આદેશ નાગરિક પરિણામોમાં પરિણમે છે અને આવી પરિસ્થિતિમાં વૈધાનિક નિયમોની ગેરહાજરીમાં, આવા આદેશ પસાર કરતી વખતે

કાયદાની એકમાત્ર જરૂરિયાત ઓડી એ/ટેરામ પાર/એમના સિદ્ધાંતનું પાલન કરવાની હતી જે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું એક પાસું છે. જે સામગ્રીના આધારે અપીલકર્તા સામેના આરોપો આધારિત હતા તે સામગ્રી પૂરી પાડવી પ્રતિવાદીની ફરજ હતી એવી દલીલ ઓડી એ/ટેરામ પાર્ટેમના સિદ્ધાંતની જરૂરિયાત નહોતી. તે કાયદાની પૂરતી જરૂરિયાત હતી કે અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરવામાં આવે તે પહેલાં કારણદર્શક તક આપવામાં આવી હતી. તે વિવાદિત નથી કે વર્તમાન કેસમાં, અપીલકર્તાને કારણ દર્શાવવાની તક આપવામાં આવી હતી અને તેણે કારણ દર્શાવવાનો જવાબ આપ્યો હતો જેને રાજ્ય સરકાર દ્વારા યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો. તેથી અમારો મત છે કે અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરતી વખતે પ્રતિવાદી દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ હતી.

ત્યારબાદ એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરવાના વિવાદિત આદેશમાં કોઈ કારણ ન હોય અને તેથી, આદેશ અમાન્ય છે. અમને સબમિશનમાં કોઈ યોગ્યતા મળતી નથી. ઉચ્ચ અદાલતે સમગ્ર રેકૉર્ડને સમન્સ પાઠવ્યું હતું અને જાણવા મળ્યું હતું કે અપીલકર્તાને બ્લેકલિસ્ટ કરવાનો આદેશ પસાર કરતી વખતે રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિસ્તૃત કારણો નોંધવામાં આવ્યા હતા. ઉચ્ચ અદાલતે વધુમાં એક સકારાત્મક તારણ નોંધ્યું હતું કે રાજ્ય સરકારે વિસ્તૃત કારણો નોંધ્યા પછી વિવાદિત આદેશ પસાર કર્યો છે અને જેનો સારાંશ વિવાદિત આદેશમાં સી સમાવિષ્ટ છે.

ઉપરોક્ત કારણોસર, અમને અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા મળતી નથી અને તે નિષ્ફળ જાય છે અને તે મુજબ તેને બરતરફ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ ઓર્ડર આપવામાં આવશે નહીં.

એસ. કે. એસ.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.